U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **BSB 1881, s. r. o.,** se sídlem Kubelíkova 1780/21, Praha 3 – Žižkov, zastoupen JUDr. Jiřím Vaníčkem, advokátem se sídlem Šaldova 34/466, Praha 8 – Karlín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 7, Praha, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 Af 9/2017,

takto:

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Slavomír Novák, JUDr. Hana Pipková a JUDr. Marcela Rousková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 Af 9/2017.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Žalobce v řízení o žalobě ve věci výše uvedené namítl podjatost shora označených soudců Městského soudu v Praze. Tu spatřuje v odůvodnění usnesení ze dne 22. 3. 2017, č. j. 8 Af 9/2017 - 27, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků.

[2] K námitce se vyjádřili uvedení soudci městského soudu a žádný z nich neshledal důvody zavdávající pochybnosti o podjatosti.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[4] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šíře, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se

nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. platí, že „*Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[7] Podle § 8 s. ř. s. je důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci jednak skutečnost, že se podílel na jejím rozhodování již v předchozím správním či soudním řízení a jednak takový vnitřní vztah soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu poskytuje důvod k pochybnostem o jeho nepodjatosti. Zákon však současně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[8] V daném případě spatřuje žalobce důvod podjatosti soudců právě v jejich postupu ve věci vedené pod sp. zn. 8 Af 9/2017, když poukazuje na odůvodnění usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků. Takový důvod však podle výslovného znění zákona nemůže být důvodem pro vyloučení soudce z projednávané věci. Citované ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně uvádí, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci. Ostatně to potvrzuje i konstantní judikatura. Srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, č. j. Nao 197/2016 - 74, ze dne 20. 3. 2014, č. j. Nao 112/2014 - 53, ze dne 28. 11. 2013, č. j. Nao 87/2013 - 78, ze dne 7. 10. 2004, č. j. Nao 24/2004 - 75, ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS., atp.

[9] Nutno dodat, že proti usnesení městského soudu o neosvobození od soudních poplatků lze podat kasační stížnost, což ostatně (jak vyplývá z evidence zdejšího soudu), i žalobce učinil, přičemž nesprávnost napadeného usnesení spatřuje v důvodech, ve kterých spatřuje i podjatost uvedených soudců. Přístup žalobce by vedl k tomu, že by správnost napadeného usnesení městského soudu bylo možno posuzovat dvakrát; jednou v řízení o námitce podjatosti, podruhé v řízení o kasační stížnosti. Takto však právní úprava koncipována není.

[10] Nejvyšší správní soud tedy dospěl v posuzované věci k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby bylo možno konstatovat podjatost soudců Městského soudu v Praze JUDr. Slavomíra Nováka, JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. května 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu